

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, cându concedu ajutôriile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterno 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 18/6 Augustu 1867.

Se prunuera la postele c. r., si pe la DD. cores. nti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbra a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Maiestatea Vóstra cesareo-regésca Apostolica!

Prea umilitu subscribulu comitetu muniopalu representativu alu acestui districtu conchiamatu pe 5 Augustu alu anului curente spre a reintra in exercitiulu drepturiloru sale constitutionale se simte ferioitu a si implini mai inainte de tóte un'a din cele mai sacre datorintie catra august'a persóna a Maiestatii Vóstre, a si descoperi adica bucuria sa pentru consumarea actualui incoronarii cu atatu mai virtosu, cu catu acestu corpu muniopalu representativu este totodata nutritu de sperantia viia, cumoa in urma-rea acelu actu garantatoru de etern'a legaminte a tierii catra Maiestatea Vóstra si catra august'a casa domnitóre, cum si de drepturile constitutionale convenite popóloru monarchiei fara nici o diferentia de clase, nationalitati si confesiuni, locuitoriloru marelui Principatu alu Transilvaniei, prin armare si celoru din acestu districtu, inca li se va da prea dorit'a ocaziune de a si depune in adunarea legala a tierii juramentulu loru omagialu intru intielesulu sanctiunii pragmatice si alu celorlalte legi fundamentale, care léga pe acésta tíera catra Maiestatea Vóstra intocma precum léga pe fiacare dintre noi inca si innascut'a fidelitate si amóre candida neficiarita.

Maiestate cesareo-regésca!

Preaplecatu subscribulu comitetu muniopalu ar' fi unu interpreta falsu alu simtiementulu locuitoriloru, pe carii ii representa, déca elu la acésta ocaziune nu ar' outéza a supune la canosciint'a preanalta a Maiestatii Vóstre inca si acea durere ce s'a simtitu dupa ascultarea preanaltulu rescriptu regescu din 20 Iuniu alu an. curente, prin care se prochiamu desfiintierea legiloru dietale sanctionate de Maiestatea Vóstra in anii 1863 et 1864, éra intre acelea mai virtosu cele garantatóre de esiatint'a nationalitatii romanesci cá natiune politica regnicolaria, cum si a limbei romanesci cá recepta spre a se intrebuintia in afacerile publice ale acestui mare Principatu.

Acestu comitetu nu vede necesitatea desfiintarii aceloru legi, precum nu oúnosce nici ratiunile mai nalte de statu, care au pututu indupleca pe consiliarii corónei a propune desfiintierea.

De alta parte atatu comitetulu catu si locuitorii acestui districtu sunt si petrecu in acea sperantia si credintia mai tare decatu bronzulu, ca Maiestatea Vóstra condusa de sublimatele virtuti cu care straluciti si anume de curesculu simtiu alu dreptatii, veti aflá de siguru midiloulu, prin carele atatu marele Principatu alu Transilvaniei preste totu, oatu si in acelasi natiunea romanésca se va reasiedia in drepturile sale, cum si ca timpulu nu este asié departe, intru carele consiliarii corónei voru recunósce absolut'a necesitate a restaurarei constitutionii transilvane intru intielesulu preanaltei diplome din 20 Octobru 1860, cum si alu redeschiderii dietei sale cu delaturarea prerogativelor feudalistice, de care au suferitu acésta tíera inca si in diet'a dela Clusiu din an. 1865.

Atatu istoria patriei, catu si esperint'a generatiuniloru vietuitórie ne invetiara pe toti, cumca mai alesu in timpuri estraordinarie popórele si tierile de sub preanaltulu sceptru alu Maiestatii Vóstre au trebuitu se aduca sacrificiia mari pentru tronu si integritatea monarchiei.

Poporimea acestui districtu inoa n'a lipsitu nici odinóra a grabi se stea in lini'a prima intru aparatori tronului si ai monarchiei; proba

invederata la acésta ne este atatu istoria foste-loru trupe ostasiesci granitiare, oatu si a mai multoru sute de familii romanesci nobilitate in acestu districtu pentru meritele loru castigat in servitiulu patriei si alu augustei case domnitóre. Inse totu esperint'a de tóte dilele ne invétia, cumca precum intregulu mare Principatu, asié si acestu districtu este fórte remasu in tóte reformele recerute absoluta si realisabile numai pe calea unei legislatiunii speciale provincoiale, pe care nici unu corpu legislativu din lume nu le va puté infintia nici odinóra, din cauza ca nenumeratele abnormitati ale acestei tieri sunt unice in felulu loru, precum despre acésta mai curendu seu mai tardiu se voru convinge si consiliarii corónei Maiestatii Vóstre.

Nutriti de simtiulu nostru pururea lealu si tari in stramosésca nóstra credintia, sperandu oa omagialele nóstre descoperiri voru fi primite cá totudeauna cu indulgentia si gratia regésca si parintésca, suntemu si remanemu

Ai Maiestatii Vóstre cesareo-regesci si apostolice!

Pururea credintiosi si supusi comitetulu muniopalu districtualu, adunatu in siedintia la Fagarasiu in 7 Augustu 1867.

(Urmeza subscriptiunile.)

Romanii sunt de vina la tóte relele.

Din comitatulu Turdei scrie „Magyar Polgár“ Nr. 41 cu privire la alegerile delegatoriloru municipali dóua lucruri bunicele. Alegatorii au statu in soldulu intereseloru familiaru, s'au pusu la beute pe contulu cusoriloru, cumnatiloru si altoru rudeni, adica mai pe romanesc, nepotismulu si betia precumpani la alegeri. Acésta e un'a la mana. A dóua este, ca ungurii cati sunt ómeni ai provisoriului s'au aliatu (?) cu membrii romani ai comitetulu si au facutu o partita tare cu ei, din care cauza mai multe alegeri au esitu reu. (Pentru cine reu?)

De s'au amestecatú sêu nu, membrii romani din comitatulu Turdei la alegeri, nu putemu sci in acestea momente, ceea ce scimu noi este altu ceva, éca ce.

Intre anii 1842 si 1846 „Erdélyi Hiradó“ si „Siebenb. Wochenblatt“ ne mai putendu suferi multimea de abusuri, brutalitati si hotii ale catorva amplotiati municipali incepusera a si da pe facia si a si pisca din timpu in timpu. Atunci cancelaria transilvana luá cateva mesuri aspre, nu in contra amplotiiloru stricati si ticalosi, ci in contra diarialoru din Transilvania, pentrucá, precum se dicea, se fia aparata auctoritatea publica. Intr'aceea ce se vedi? Vreo doi corespondenti se scóla si dechiara in „Wochenblatt“ asié: Déca amplotiati sunt coruptibili, la acésta sunt numai romanii de vina, din cauza ca ei le ducu galbini, cereale, casiu, paseri de casa, óua, fenu, ovesu, lemne de focu etc., deci romanii se fia pedepsiti, éra nu altii.

In an. 1849 aflanduse in Sibiu o multime mare de lucruri aduse pe mai multe cara dela Aiudu si Elisabetopole, cetatienii trasi la respundere prin generalulu Bem disera: Asié este, amu transportatu dela Aiudu si Elisabetopole cate lucruri numai amu pututu si le amu asiediatu aici pe la noi, nu din alta cauza, nu ca dóra le-amu fi rapitu seu furatu noi, decatu numai de frica cá se nu le fure romanii.

Totu in an. 1849 lun'a Septembre generalulu rusescu Pavloff ne spunea intr'o societate adunata la br. Mustétia din Sadagura, ca fiindu elu in garnisóna la Clusiu boierii si boierócele de acolo l'au ascuratu, cumca tóte satele romanesci cate s'au vediutu arse pe campia si

pana susu la Nasendu le-au arsu totu romanii. Toti cati eramu acolo, n'amu fostu in stare se scótemu acea mintiuna grósa din capatien'a dlui Pavloff.

In 1852 pre candu cea mai infricosiata conspiratiune generala ungaro-italiana isi propusese intre altele a omori pre toti functionarii nemti, romanii transilvani éra acusatí la curte fórte greu cá rebeli perfidi. Caus'a fú, ca nici unulu dintre ei n'au voitu a se amesteca in acelu complotu ferosu.

Acestea si alte cauze asemenea acestora, pe care le va pastra istoria, induplecara pe unii din noi a fi de opiniune, cá pentru asta una data oriunde romanii se afla pe la comitete in minoritate maiestrita, candu de alta parte poporulu este in majoritate de parte cumpanitóre, se lase pe contrarii politici in voi'a loru, cá se aléga oricum voru vrea si se si sparga capetele dupa placu, se respunda ei de tóte.

— „Unio“ diariu nou ce ése la Clusiu in locul repausatulu „Korunk“, inse sub alta redactiune, cu ocaziunea descrierii alegeriloru intemplate la M. Osiorheiu marturisése ce din parte si cu multa durere, cumca voru mai trece furtune multe preste acésta patria pana se ajunga cetatienii la maturitate politica, carea este prima conditiune a libertatii constitutionale. In acelu orasiu cu ocaziunea alegeriloru concetatienii secui se desbinara indata dela inceputu in dóua partite confessionale, un'a catolica, alt'a protestanta intooma cá in timpii celei mai scarnave bigoterii religiose, silinduse fiacore a si nainta pe candidatii sei fara a oata la calificatiune. In siedintia din 5 Aug. se intemplá unu scandalu din cele mai urite. Unu membru alu adunarii se apucá in presentia comisariulu gubernialu Kabos de primariulu cetatii Ios. Fekete si vomí asupra sudalmi atatu de gretióse, in catu mai multi membrii ai adunarii se vedura siliti a parasi sala, éra intre cei cariau remasu se escá a larma de cele cunoscutu in patria nóstra. Adica in M. Osiorheiu a mersu totu cá in Trei-scaune si cá pe airea.

„Presse“ din 6 Iuliu a. c. ocupanduse póte a mii'a óra cu afacerile unguresci, intr'unu articulu fórte seriosu le asemana cu ale Chineziloru. Totu acolo se dice, cumca proieptulu despre nationalitati este = Nula, ca celelalte natiuni sunt in adeveru numai tolerate, cum si ca acelea mai potu astepta vreo patru dieci de ani pana se se védia indreptatite in Ungaria.

Pre candu scriemu noi acestea, totu „M. Polgár“ Nr. 41 aduce unu articulu de fondu titlatu: „Nodulu gordianu din timpulu nostru“, adica cestiunea nationalitatiloru, subscr. Kathonai Gábor din Sovat'a de diosu. Dupa dn. Kathonai pana la 1848 in monarchia austriaca ecistase numai o cestiune nationala, adica — cea maghiara; de atunci incóce au fostu create cu maiestria alte si alte cestiuni nationale, numai pentru cá regimulu se póta ingropa cu acelea cestiunea nationalitatii maghiare. Dupa dn. Kathonay tóte celelalte natiuni sunt subjugate de natiunea maghiara, prin urmare in teritoriulu corónei unguresci pana la 1848 a si ecistatu numai natiunea maghiara cá natiune politica; numai acésta fundá statulu, ilu conservá si ilu apará in contra turciloru; totu natiunea maghiara infintia si monarchia austriaca si o conservá, az Osztrák birodalomnak lévelt adott és fenn tartotta, a primitu pe ceilalti straini in patri'a sa, le a datu locintia, pamentu, patria si — si libertate. Dupa tóte acestea espeptatiuni atatu de modeste cá de o fetitia fetióra dn. Kathonay afla, ca cestiunea nationalitatiloru se

